

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 319/2025-19

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša a sudcov Libora Duľu (sudca spravodajca) a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Petrom Troščákom, Hlavná 50, Prešov, proti upovedomeniu Krajskej prokuratúry v Bratislave č. k. 1 Kn 620/24/1100-10 z 1. apríla 2025 v spojení s uznesením Okresnej prokuratúry Bratislava V č. k. 1Pn 627/24/1105-19 zo 4. marca 2025 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa, skutkový stav veci a argumentácia sťažovateľa

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 10. mája 2025 domáha vyslovenia porušenia základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) upovedomením krajskej prokuratúry č. k. 1 Kn 620/24/1100-10 z 1. apríla 2025 v spojení s uznesením okresnej prokuratúry č. k. 1Pn 627/24/1105-19 zo 4. marca 2025. V petite podanej ústavnej sťažnosti sťažovateľ ústavnému súdu navrhol, aby nálezom vyslovil porušenie označeného základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy napadnutým upovedomením krajskej prokuratúry a napadnutým uznesením okresnej prokuratúry, ktoré zruší a vec vráti na ďalšie konanie okresnej prokuratúre a prizná mu náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ podal trestné oznámenie o skutočnostiach nasvedčujúcich spáchaniu prečinu neoprávneného nakladania s osobnými údajmi podľa § 374 ods. 1 Trestného zákona, ktorého sa mala dopustiť ošetrojúca lekárka syna sťažovateľa tým, že 8. júna 2022 a 21. júna 2022 bez toho, aby bola predošlým zákonným spôsobom zbavená povinnosti mlčanlivosti, poskytla v trestnej veci vedenej na Okresnom riaditeľstve Policajného zboru Bratislava V pod ČVS: ORP-325/1-VYS-B5-2022 údaje o zdravotnom stave jeho syna, ktoré sú osobnými údajmi, čím tak mala porušiť zákonom uloženú povinnosť mlčanlivosti a naplniť tak

skutkovú podstatu oznamovaného trestného činu. Podané trestné oznámenie sťažovateľa bolo uznesením povereného príslušníka Obvodného oddelenia Bratislava Petržalka-Stred, Okresného riaditeľstva Policajného zboru Bratislava V ČVS: ORP-902/ST-B5-2024 z 8. januára 2025 (ďalej aj „uznesenie policajta“) odmietnuté podľa § 197 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku, keďže nebol dôvod na začatie trestného stíhania alebo na postup podľa § 197 ods. 2 Trestného poriadku. Okresná prokuratúra uznesením č. k. 1Pn 627/24/1105-19 zo 4. marca 2025 odmietla podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku sťažovateľom podanú sťažnosť proti uzneseniu policajta. Krajská prokuratúra upovedomením č. k. 1 Kn 620/24/1100-10 z 1. apríla 2025 nevyhovela návrhu sťažovateľa na negatívny záver ako výsledok prieskumu zákonnosti napadnutého uznesenia okresnej prokuratúry a uznesenia policajta na podklade príkazu generálneho prokurátora Slovenskej republiky č. 11/2019 z 28. novembra 2019.

3. Z obsahu príloh k podanej ústavnej sťažnosti vyplýva, že v konaní vedenom na Okresnom riaditeľstve Policajného zboru Bratislava V pod ČVS: ORP-325/1-VYS-B5-2022 bolo vedené trestné stíhanie proti synovi sťažovateľa pre prečin útoku na verejného činiteľa podľa § 323 ods. 1 písm. a) Trestného zákona v súbehu s prečinom útoku na verejného činiteľa podľa § 324 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, ktoré bolo zastavené podľa § 215 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku z dôvodu podľa § 9 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku, teda pre úmrtie obvineného.

4. Sťažovateľ napadol písomné upovedomenie krajskej prokuratúry a uznesenie okresnej prokuratúry ústavnou sťažnosťou, poukazujúc generálne na arbitrárnosť ich záverov týkajúcich sa právneho posúdenia porušenia povinnosti mlčanlivosti ošetrojúcej lekárky jeho syna pri jej výpovediach v prípravnom konaní v trestnej veci ČVS: ORP-325/1-VYS-B5-2022, ktorá exaktne vyplýva z § 80 ods. 3 a § 80 ods. 4 zákona č. 578/2004 Z. z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách v zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti“) vrátane Etického kódexu zdravotníckeho pracovníka, ktorý tvorí prílohu č. 4 tohto zákona, a § 24 ods. 4 písm. f) zákona č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o zdravotnej starostlivosti“). Z uvedených zákonných ustanovení vyplýva podľa sťažovateľa povinnosť zdravotníckych pracovníkov zachovávať mlčanlivosť o všetkých skutočnostiach, o ktorých sa dozvedia pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti, pričom *„Mlčanlivosť zdravotníckych pracovníkov je zásadnou prekážkou vypovedať v trestnom konaní. Je absolútna okrem prípadov jej legitímneho zbavenia.“* Podľa sťažovateľa má teda každý pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti právo *„na zachovanie mlčanlivosti o všetkých údajoch týkajúcich sa jeho zdravotného stavu, o skutočnostiach súvisiacich s jeho zdravotným stavom, ak v prípadoch ustanovených osobitným predpisom nie je zdravotnícky pracovník zbavený tejto mlčanlivosti.“*, pričom povinnosť mlčanlivosti sa vzťahuje nielen na to, *„čo sa lekár (ale nielen on) dozvedel pri výkone povolania, teda nielen to, čo mu bolo zverené, ale aj to, čo videl, počul alebo vyrozumel.“* V nadväznosti na uvedené je sťažovateľ presvedčený o tom, že ošetrojúca lekárka jeho syna pri svojich výpovediach v prípravnom konaní v trestnej veci vedenej na Okresnom riaditeľstve Policajného zboru Bratislava V pod ČVS: ORP-325/1-VYS-B5-2022 (v ktorej vystupovala v procesnom postavení svedka-poškodeného, pozn.) bez predošlého zbavenia mlčanlivosti, a to spôsobom ustanoveným zákonom, *„uviedla diagnózy, osobné údaje týkajúce sa fyzického a duševného zdravia“* nielen jeho syna, ale aj jeho matky, a to vrátane *„údajov*

o poskytovaní zdravotnej starostlivosti alebo služieb súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti, ktorými sa odhaľujú informácie o jej zdravotnom stave“, čím „tak odhalila“, že nielen jeho syn, ale aj jeho matka boli jej pacientami s preskripciou liekov. Takto ošetrujúca lekárka jeho syna zverejnila osobné údaje o jeho zdravotnom stave, ktoré „patria do osobitnej kategórie osobných údajov, ktoré podliehajú vyššej ochrane a prísnejším pravidlám spracovania.“, čo vyústilo do straty dôvery medzi pacientom a jeho ošetrujúcou lekárkou.

5. V rámci svojej argumentácie sťažovateľ reagoval aj na právny názor okresnej prokuratúry, ktorá s poukazom na § 80 ods. 5 zákona o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti v spojení s § 24 ods. 4 písm. f) zákona o zdravotnej starostlivosti zvýraznila, že aj poskytnutie údajov o zdravotnom stave pacienta orgánom činným v trestnom konaní nie je možné posudzovať za porušenie povinnej mlčanlivosti, „*nakolko by sa nejednalo o protiprávny čin v zmysle ustanovení § 8 Trestného zákona.*“, argumentáciou, podľa ktorej nie je možné zamieňať porušenie povinnosti zdravotníckeho pracovníka zachovávať mlčanlivosť týkajúcu sa všetkých skutočností, o ktorých sa dozvedel pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti, „*s výpisom zo zdravotnej dokumentácie.*“.

6. V závere je teda sťažovateľ presvedčený o tom, že napadnuté uznesenie okresnej prokuratúry, ako aj napadnuté upovedomenie krajskej prokuratúry (i) sú zjavne arbitrárne a svojvoľné, pretože nedávajú žiadnu odpoveď na viaceré podstatné a (konkrétne) uplatnené námietky, (ii) argumentačne poukazujú na to, že zdravotnícky pracovník môže poskytnúť na vyžiadanie orgánov činných v trestnom konaní akúkoľvek zákonom chránenú informáciu či údaj bez pozbavenia mlčanlivosti napriek tomu, že je povinný dodržiavať povinnosť mlčanlivosti, (iii) záver orgánov činných v trestnom konaní o odmietnutí veci (ako správnom a zákonnom vybavení veci) vychádza z nedostatočne zisteného skutkového stavu, pretože neboli vykonané potrebné a dostupné dôkazné prostriedky, a napokon (iv) vec bola aj nesprávne právne posúdená, keďže orgány činné v trestnom konaní zjavne nelogicky a nesprávne vyhodnotili v absolútne nedostatočnom rozsahu obstarané dôkazy, a to v prospech podozrivých osôb.

7. Sťažovateľ predostretú argumentáciu podporil aj uplatnením práva na účinné vyšetrowanie (vrátane odkazov a citácií z vybraných rozhodnutí ústavného súdu, ako napr. nálezu ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 329/2021 z 24. mája 2023), ktoré obsahovo pokrýva ním uplatnené porušenie práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

II.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Podstatou ústavnej sťažnosti je tvrdenie sťažovateľa o porušení základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy napadnutým upovedomením krajskej prokuratúry v spojení s napadnutým uznesením okresnej prokuratúry, ktoré obe (v inštančnom postupe) sa mali arbitrárne zaoberať sťažovateľom prednesenými námietkami v jeho žiadosti zo 17. marca 2025 na postup podľa príkazu generálneho prokurátora č. 11/2019 z 28. novembra 2019 a sťažnosti proti uzneseniu policajta, keďže (i) neodpovedajú na viaceré pre právne posúdenie veci podstatné a riadne uplatnené námietky, (ii) ich závery vychádzajú z nedostatočne zisteného skutkového stavu veci v dôsledku ignorovania konkrétnych návrhov na vykonanie dokazovania, keď (iii) aj vykonaným dokazovaním zistené skutočnosti účelovo vyhodnocujú v prospech podozrivých osôb a predovšetkým (iv) aprobujú nezákonný procesný postup pri vykonávaní dokazovania, ktorým

zdravotnícky pracovník bez riadneho zbavenia mlčanlivosti zákonom predpokladaným postupom poskytuje na vyžiadanie orgánov činných v trestnom konaní právnymi predpismi chránené informácie majúce povahu osobných údajov.

9. V prvom rade je ako posúdenie kľúčovej otázky potrebné uviesť, že sťažovateľ je v dotknutom trestnom konaní (konaní podľa Trestného poriadku) oznamovateľom, nie však (zároveň aj) poškodeným (tým mal byť podľa obsahu trestného oznámenia reprodukovaného v ústavnej sťažnosti syn sťažovateľa, o ktorého osobné údaje išlo). Ako subjekt trestného konania podľa § 10 ods. 10 Trestného poriadku má teda oznamovateľ na úrovni zákona právo, aby sa jeho podaním prokurátor alebo policajt zákonným spôsobom zaoberal (§ 196 ods. 2 Trestného poriadku), a ak bola vec vybavená jej odmietnutím, má zákonné právo na podanie sťažnosti proti takému uzneseniu (§ 197 ods. 3 Trestného poriadku), čo vyvolá postup jej prieskumu podľa zákona (sťažnosť proti uzneseniu policajta preskúma prokurátor, ako k tomu v posudzovanom prípade aj došlo). Podľa zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o prokuratúre“) a na jeho základe podľa predmetného príkazu generálneho prokurátora, ktorý je pre prokurátorov zo zákona záväzný, má potom sťažovateľ aj právo na prieskum skoršieho postupu nadriadeným prokurátorom, k čomu v tomto prípade opäť došlo.

10. Pri presune do ústavnej roviny je však potrebné konštatovať, že právo na podanie trestného oznámenia, ak sa netýka oznamovateľa ako poškodeného, nezodpovedá základnému právu na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (označenému sťažovateľom) v tom význame, aby mohol oznamovateľ podať ústavnú sťažnosť vo vzťahu k výsledku vybavenia svojho trestného oznámenia. Dotknuté základné právo je právom subjektívnym a týka sa právnej (aplikačne štátnomocenskej) ochrany subjektívnych práv konkrétnej osoby, do ktorej práv (nielen tých, ktoré zodpovedajú základným právam) bolo/malo byť zasiahnuté (v tomto prípade) trestným činom v zmysle § 46 ods. 1 Trestného poriadku.

11. Trestné oznámenie môže v zásade podať ktokoľvek (v zmysle § 2 ods. 2 Trestného poriadku ide dokonca o povinnosť), neznamená to však, že predmetné zo zákona vyplývajúce právo (definované povinnosťou orgánov činných v trestnom konaní sa dotknutým podaním náležite podľa zákonných kritérií zaoberať) možno zaradiť pod rozsah základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. To má totiž, ako už bolo vysvetlené, subjektívno-ochrannú funkciu, keď príslušný orgán poskytuje ochranu fyzickej osobe alebo právnickej osobe, ktorá mala byť poškodená trestným činom, a to v širšom význame pojmu poškodený upravenom v § 46 ods. 1 Trestného poriadku (osoba, ktorej bolo trestným činom ublížené na zdraví, spôsobená majetková, morálna alebo iná škoda alebo boli porušené či ohrozené jej iné zákonom chránené práva alebo slobody) – nejde teda len o nárok na náhradu škody uplatniteľný v tzv. adhéznom konaní podľa § 46 ods. 3 Trestného poriadku.

12. Poškodený trestným činom teda je v kontexte jeho zákonných oprávnení (čl. 51 ods. 1 ústavy) aj subjektom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čo nie je nevyhnutne spojené s tým, aby bol sám oznamovateľom podozrenia zo spáchania trestného činu. Na druhej strane, subjektom ústavou deklarovaného a chráneného základného práva na inú právnu ochranu nie je oznamovateľ, ktorý nie je osobou poškodenou trestným činom. To však zároveň neznamená, že jeho zákonné oprávnenia popísané v skoršom texte nemajú právnu hodnotu a záväznosť ich rešpektovania pre kompetentné orgány spojenú aj s ich právnou zodpovednosťou (ide o práva oznamovateľa priznané zákonom),

záväznosť čl. 2 ods. 2 ústavy vo vzťahu k dotknutým orgánom sa však neprenáša do základného práva trestným činom nepoškodeného oznamovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Inými slovami a zjednodušene, právo priznané zákonom nemusí automaticky znamenať obsahové prepojenie so základným právom alebo slobodou podľa ústavy, resp. kto má zákonné právo, nemusí mať aj právo ústavné (základné právo alebo slobodu).

13. Obdobne nositeľ základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je oprávnený využiť predmetné základné právo na svoju ochranu, nie však na ochranu tretích osôb v tom zmysle, aby mohol podať ústavnú sťažnosť proti rozhodnutiu vo veci, v ktorej nebol stranou v súdnom konaní (ak nejde o uplatnenie práv procesne opomenutého účastníka). Pri domáhaní sa svojho práva na inom orgáne než súde v zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy ide v zásade o rovnakú situáciu, keď nie je racionálne v kontexte ochrany základných práv inštitútom podľa čl. 127 ústavy, aby pri trestných oznámeniach, ktoré sa netýkajú oznamovateľa ako poškodeného, táto osoba atakovala ústavnou sťažnosťou výsledok vybavenia jej podaní orgánom činným v trestnom konaní (na to slúžia prostriedky, ktorých použitie bolo rekapitulované v odseku 2 tohto odôvodnenia). „Svoje“ právo, s ktorým sa dotknutá osoba obracia na orgán Slovenskej republiky, aby sa ho domáhala v kontexte čl. 46 ods. 1 ústavy, musí mať skutkový, subjektívno-právne orientovaný základ viažuci sa na domáhajúcu sa osobu ešte skôr, než k domáhaniu sa tohto „jej“ práva na príslušnom orgáne dôjde. Uvedené je relevantné pre poškodeného, nie však pre oznamovateľa, ktorý poškodený trestným činom nie je. Prvok ochrany verejného záujmu ako integrálna a univerzálna súčasť pôsobnosti štátnych orgánov (resp. orgánov verejnej moci) pri každom ich rozhodovaní nie je bezprostredne prítomný vo vzťahu k ochrane subjektívnych práv pri procesnom kroku zo strany nositeľa týchto práv, ktorým svoje práva prostredníctvom určitého orgánu bráni (čo podlieha zábezpeke v čl. 46 ods. 1 ústavy), taká osoba však nie je ochrancom verejného záujmu, aj keď (aj) jeho ochranu svojím úkonom implicitne iniciuje. Ak potom navyše určitá osoba žiada od dotknutého orgánu, aby chránil verejný záujem tým, že ochráni právo (len) tretej osoby alebo ochráni právne uznané hodnoty ohrozené alebo porušené bez konkrétne definovateľného zásahu do niečích subjektívnych práv (pokiaľ je požadovaná ochrana súčasťou pôsobnosti dotknutého orgánu verejnej moci), je taký apel (napríklad a typicky pri podaní trestného oznámenia) oprávnený (aj na základe zákonnej úpravy Trestného poriadku), nejde však o ochranu „svojich práv“ v zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy. Na základe tohto ustanovenia nemôže ktokoľvek chrániť trestným oznámením kohokoľvek (aj keď v rovine podústavného práva v zásade áno).

14. Na uvedených záveroch v zásade nič nemení okolnosť, že poškodeným vo vzťahu k nakladaniu s jeho osobnými údajmi mal byť syn sťažovateľa, ktorý zomrel v (aj procesnom) medziobdobí, ústavný súd však uvedenú skutočnosť citlivo vníma, preto venoval prieskumu vybavenia trestného oznámenia sťažovateľa nad rámecovú pozornosť, ako bude uvedené v nasledujúcom texte.

15. Primárne však v kontexte čl. 127 ods. 1 ústavy sťažovateľ je v posudzovanej veci zjavne neoprávnenou osobou podľa § 56 ods. 2 písm. e) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), čo je základným záverovým podkladom na odmietnutie ústavnej sťažnosti výrokom tohto uznesenia.

16. Nad rámec skoršieho záveru (v rovine *obiter dicta*) ústavný súd konštatuje, že napadnuté upovedomenie krajskej prokuratúry v obsahovom prepojení s predchádzajúcimi mu uzneseniami

policajta a prokurátora nemožno hodnotiť ako arbitrárne, vymykajúce sa účelu relevantných zákonných ustanovení, a teda v konečnom dôsledku ústavne neutržateľné.

17. Krajská prokuratúra sťažovateľovi pri jeho námietke nedostatočne zisteného skutkového stavu ozrejmila, že rozsah dokazovania je limitovaný povinnosťou orgánov činných v trestnom konaní zistiť skutkový stav, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti, pričom nie je ich povinnosťou vykonať všetky navrhnuté dôkazy, keď v predmetnej trestnej veci zistené skutočnosti (aj keď len v štádiu „predprípravného“ konania) dostatočne odôvodňovali postup policajta podľa § 197 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku. Krajská prokuratúra teda sťažovateľovi ozrejmila, že policajtom zistený a náležite aj zdokumentovaný skutkový stav veci posúdila ako správny, ktorý netrpí žiadnymi nelogickosťami, neopodstatnenými závermi, v jeho posúdení sa neprejavila snaha o ľubovôľu či tendenciu k neobjektívnemu hodnoteniu vo veci objasnených skutkových zistení a jeho hodnotenie bolo aj v súlade so zásadou voľného hodnotenia dôkazov a zásadou náležitého zistenia skutkového stavu. Doplnkovo obsahovo poukázala na to, že oznamovateľ má právo navrhovať dôkazy na objasnenie veci, avšak orgán činný v trestnom konaní disponuje naproti tomu právom ich nevykonať, ak považuje skutkový stav za náležite objasnený v rozsahu nevyhnutnom na rozhodnutie. Z uvedeného teda vyplýva, že *„nemôže byť kasačným dôvodom, samo o sebe, to, že poverený príslušník nevykonal všetky dôkazy, ktoré podľa názoru sťažovateľa vykonať mal“*, keďže náležite zistený skutkový stav veci je taký, ktorý je *„objasnený v rozsahu nevyhnutnom na rozhodnutie“*, s čím nekoreluje povinnosť orgánov činných v trestnom konaní vykonávať dokazovanie *„v rozsahu ktoré požaduje oznamovateľ“*.

18. K námietke arbitrárneho posúdenia porušenia právnej povinnosti zachovávaní mlčanlivosti zdravotníckym pracovníkom (bod 4) krajská prokuratúra sťažovateľovi ozrejmila, že objektívna stránka prečinu neoprávneného nakladania s osobnými údajmi podľa § 374 ods. 1 Trestného zákona spočíva v neoprávnenom poskytnutí, sprístupnení alebo zverejnení osobných údajov o inom zhromaždených v súvislosti s výkonom verejnej moci alebo uplatňovaním ústavných práv osoby [písm. a)] alebo osobných údajov o inom získaných v súvislosti s výkonom svojho povolania, zamestnania alebo funkcie tým, že poruší všeobecne záväzným právnym predpisom ustanovenú povinnosť [písm. b)]. V nadväznosti na uvedené je podmienkou trestnosti páchatel'a, aby zároveň niektorým z konaní uvedených v písm. a) alebo b) porušil povinnosť ustanovenú všeobecne záväzným právnym predpisom. Trestnosť neoprávneného nakladania s osobnými údajmi je však za podmienky, že páchatel' takto získané údaje oznámi alebo sprístupní, a tým poruší právnym predpisom ustanovenú povinnosť mlčanlivosti (napr. advokát, notár, zdravotnícky pracovník). Pre vyvodenie trestnej zodpovednosti je potrebné naplnenie všetkých zákonných znakov skutkovej podstaty prečinu podľa § 374 ods. 1 Trestného zákona, k čomu však v predmetnej veci nedošlo, keď v konaní podozrivej osoby nebolo preukázané naplnenie všetkých formálnych znakov predmetného trestného činu. Inými slovami, zo spisového materiálu nevyplývajú skutočnosti, ktoré by nasvedčovali tomu, že by sa podozrivá osoba mala dopustiť protiprávneho konania zakladajúceho znaky skutkovej podstaty prečinu podľa § 374 ods. 1 písm. b) Trestného zákona. Tento právny záver vyplynul z vykonaného dokazovania, ktorým bolo zistené, že v trestnej veci vedenej na Okresnom riaditeľstve Policajného zboru Bratislava V pod ČVS: ORP-325/1-VYS-B5-2022 vystupovala ošetrojúca lekárka syna sťažovateľa ako poškodená, pričom vo svojom výsluchu z 8. júna 2022 *„vypovedala o udalostiach, ktoré sa stali dňa 25. 05. 2022 počas toho, ako poskytovala zdravotnú starostlivosť inej pacientke a nie poškodenému, pričom vypovedala len*

o udalostiach, ktoré súviseli s ČVS: ORP-325/1-VYS-B5-2022 a žiadne osobné údaje o poškodenom nepodávala, jej výpoveď sa týkala iba udalosti, ktorej bola svedkom a ktorá nesúvisela s výkonom jej povolania a taktiež neuviedla žiadne osobné údaje vo veci, ktoré by súviseli s jej povolaním, žiadne diagnózy, liečby.“ a pri výsluchu z 21. júna 2022 uviedla vo veci konajúcemu policajtovi len údaje o tom, že „je jej pacientom 6 rokov, že trpí psychickým ochorením, avšak akým, nekonkretizovala. Neuviedla žiadnu diagnózu, typ aplikovanej liečby ani presné názvy liekov, ktoré poškodený užíva. Uviedla stručný popis jeho nálad a pomery v rodine. Mám zato, že v jej výpovedi nebol uvedený žiadny osobný údaj, ako je definovaný v zmysle zákona č. 18/2018 Z. z.“. Vzhľadom na takéto skutkové zistenia krajská prokuratúra uzavrela, že v danej veci „neboli zistené porušenia zákona alebo iného všeobecne záväzného predpisu, na ktoré by bolo potrebné reagovať prokurátorským opatrením.“, v dôsledku čoho bol sťažovateľov podnet na preskúmanie zákonnosti napadnutého uznesenia okresnej prokuratúry a uznesenia policajta vo veci vedenej pod ČVS: ORP-902/ST-B5-2024 z 8. januára 2025 odložený ako nedôvodný.

19. Doplnkovo krajská prokuratúra v závere svojej argumentácie prízvukovala, že „*Subjektívne presvedčenie oznamovateľa o správnosti predkladanej argumentácie, že došlo k spáchaniu trestného činu nestačí. Zavinenie páchatel'a k zamýšľanému následku sa nedokazuje len podľa toho, čo k tomu povie oznamovateľ, ale orgány činné v trestnom konaní musia zavinenie dokazovať sami a vyvodzovať ho zo všetkých okolností konkrétneho prípadu.*“. Z uvedeného potom vyplýva, že „*Orgány činné v trestnom konaní konajú z úradnej povinnosti, avšak to neznamena, že začnú trestné stíhanie len pre ničím nepodložené podozrenie zo spáchania trestného činu, pretože by museli skutkovú vetu založiť na zatiaľ ničím nepodloženej domnienke, teda neprípustné by vytvárali skutkové vety a im prispôbovali dokazovanie.*“. Inými slovami, „*Pokiaľ ide o naplnenie objektívnych znakov každého trestného činu, tak nemôže byť ignorovaná iná než trestnoprávna stránka veci. To súvisí s povahou trestného práva ako ultima ratio, ktorého prostriedky majú byť použité vtedy, pokiaľ použitie iných prostriedkov právneho poriadku neprichádza do úvahy alebo je ich použitie zjavne neúčelné.*“.

20. Pokiaľ ide o napadnuté upovedomenie krajskej prokuratúry, ústavný súd vo všeobecnosti konštatuje, že na inštitút upovedomenia nemožno klásť rovnaké požiadavky, aké sú v zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu, resp. judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva kladené na odôvodnenia právoplatných súdnych rozhodnutí (IV. ÚS 534/2012, III. ÚS 384/2015, I. ÚS 434/2022, IV. ÚS 524/2023). Možno taktiež pripomenúť, že napadnuté upovedomenie krajskej prokuratúry bolo vydané v osobitnom revíznom režime podľa príkazu generálneho prokurátora č. 11/2019 z 28. novembra 2019 účinného od 1. januára 2020, ktorý je vyjadrením osobitného oprávnenia generálneho prokurátora podľa § 10 ods. 2 zákona o prokuratúre vydávať príkazy, pokyny a iné služobné predpisy, ktoré sú záväzné pre všetkých prokurátorov, právnych čakatel'ov prokuratúry, asistentov prokurátorov a ostatných zamestnancov prokuratúry. Také oprávnenie má osobitnú povahu vo vzťahu k ostatným inštitútom zákona o prokuratúre a keďže je príkaz pre prokurátorov záväzný, je postup podľa neho (čl. 6 ods. 4 príkazu spolu s nadväzujúcimi ustanoveniami zákona o prokuratúre) právnym prostriedkom na ochranu základných práv a slobôd podľa § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde (IV. ÚS 132/2020, IV. ÚS 420/2020, IV. ÚS 311/2021 a predovšetkým v štádiu predprípravného konania IV. ÚS 29/2025).

21. Je potrebné konštatovať, že skutkový stav bol z hľadiska posúdenia dôvodnosti podozrenia zo spáchania trestného činu dokumentovaný výpoveďami dotknutej lekárky, riešila sa teda otázka

právnej kvalifikácie trestného činu v súvislosti s oznamovateľom tvrdeným porušením povinnosti mlčanlivosti vo vzťahu k osobným údajom. K takému posúdeniu mohlo dôjsť len v obsahovej prepojenosti so skutkom, ktorý bol predmetom trestného stíhania vedeného pre tento čin, a popísanou optikou určeného vyhodnotenia lekárou oznámených údajov ako údajov o zdravotnom stave pacienta. Závery (vo finálnom vyznení krajskej prokuratúry) nehodnotí ústavný súd ako excesívne.

22. V konečnom dôsledku a v samotnej podstate veci nie je ústavne neudržateľný ani sťažovateľom napádaný záver, že ak by aj došlo k oznámeniu údajov o zdravotnom stave pacienta, nedošlo by k porušeniu povinnosti mlčanlivosti, opierajúci sa o § 80 ods. 5 zákona o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti (v kontexte odsekov 3 a 4 označeného ustanovenia) v obsahovom prepojení s § 24 ods. 4 písm. f) zákona o zdravotnej starostlivosti. Ak totiž nie je porušením povinnosti mlčanlivosti poskytnutie (dokonca) výpisu zo zdravotnej dokumentácie v rozsahu, ktorý priamo súvisí s účelom vyžiadania, orgánu činnému v trestnom konaní alebo súdu, nie je materiálne (*a maiori ad minus*) neopodstatnené nepovažovať za porušenie povinnosti mlčanlivosti (z hľadiska trestného činu podľa § 374 Trestného zákona) ani oznámenie údajov zodpovedajúcich obsahu zdravotnej dokumentácie orgánu činnému v trestnom konaní ústne (do zápisnice), pričom si ich tento orgán môže overiť, resp. tieto údaje verifikovať aj vyžiadaním si samotnej zdravotnej dokumentácie, a to bez zbavenia povinnosti mlčanlivosti (ktorej porušenie tu neprichádza do úvahy priamo zo zákona).

23. Nejde o to, že by lekár mohol oznámiť kompetentnému orgánu čokoľvek, ako to parafrázuje v ústavnej sťažnosti sťažovateľ, ale o oznámenie údajov, ktorý priamo súvisí s účelom vyžiadania, teda v konkrétnej relevantnej súvislosti s trestným konaním o predmetnom skutku (v posudzovanom prípade incident zo strany sťažovateľa ako liečeného pacienta objasňovaný v predmetných súvislostiach, a to nevyhnutne a primárne aj vo vzťahu k základom jeho trestnej zodpovednosti).

24. Úvaha produkovaná konajúcimi orgánmi odráža aj princíp *ultima ratio* pri posudzovaní skutku ako trestného činu (pri použití korektných výkladových metód), a to aj nad rámec materiálneho korektívu pri prečine (§ 10 ods. 2 Trestného zákona), ktorý bol pri odmietnutí trestného oznámenia rovnako použitý.

25. V súhrne ako zástupný dôvod odmietnutia ústavnej sťažnosti by prichádzala do úvahy aj jej zjavná neopodstatnenosť v zmysle § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde [pokiaľ ide o výsledný efekt vybavenia trestného oznámenia sťažovateľa reprezentovaný napadnutým uznesením a postupom krajskej prokuratúry, pričom vo vzťahu k napadnutému uzneseniu a postupu okresnej prokuratúry by išlo o nedostatok právomoci podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde, keďže prieskumnej právomoci ústavného súdu predchádza prieskumná právomoc krajskej prokuratúry].

26. Ostáva už len sťažovateľovi opätovne pripomenúť, že skutok (alebo určitý dej, ktorý sa odohral) sa nestáva trestným činom len preto, lebo ho za trestný čin označí oznamovateľ. Samotné posúdenie, či skutok napĺňa alebo nenapĺňa definičné znaky trestného činu (§ 8 Trestného zákona), je plne v kompetencii orgánov činných v trestnom konaní. Oznamovateľ ani oznamovateľ, ktorý (dokonca) tvrdí, že je poškodený trestným činom, nemá ústavou zaručené základné právo, aby na podklade jeho trestného oznámenia bolo určité konanie kvalifikované ako trestný čin a vznesené

obvinenie konkrétnej osobe. Posúdenie, či je dôvod na začatie trestného stíhania alebo je potrebné prijať iné rozhodnutie v trestnom konaní, je vo výlučnej právomoci orgánov činných v trestnom konaní. Ústavnému súdu ako nezávislému súdnemu orgánu ochrany ústavnosti nepatrí preskúmavať ich rozhodnutia a postupy, pokiaľ namietané porušenie zákonnosti nemá súčasne za následok aj porušenie základného práva alebo slobody. Každý má teda zákonný nárok na to, aby sa jeho podaniami, návrhmi a sťažnosťami kompetentné orgány zaoberali a aby ich vybavili, avšak nikto nemá nárok na to, aby výsledok tohto vybavenia zodpovedal jeho predstave (III. ÚS 173/2018, IV. ÚS 128/2025). Rovnako tak konštatovala aj krajská prokuratúra, keď sťažovateľovi ozrejmila, že ako oznamovateľ „*má právo na podanie trestného oznámenia a orgány činné v trestnom konaní majú následne povinnosť sa ním zaoberať a rozhodnúť o ňom, avšak posúdenie, či skutok napĺňa alebo nenapĺňa znaky konkrétnej skutkovej podstaty trestného činu je plne v ich kompetencii. Každý má síce zákonný nárok na to, aby sa jeho podaniami a návrhmi kompetentné orgány zaoberali a aby ich vybavili, avšak nikto nemá nárok na to, aby výsledok tohto vybavenia zodpovedal jeho predstave (primerane aj uznesenie Ústavného súdu SR sp zn. III ÚS 287/06).*“.

27. Inými slovami, právo na vznesenie obvinenia a trestné stíhanie inej osoby na základe podaného trestného oznámenia alebo na podanie obžaloby na súde prokurátorom nie je súčasťou základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (II. ÚS 42/00, II. ÚS 238/02, III. ÚS 198/03, III. ÚS 38/05, II. ÚS 28/06, III. ÚS 278/06, II. ÚS 88/99, IV. ÚS 423/09, II. ÚS 738/2016, IV. ÚS 463/2020). Rovnako tak aj z rozhodovacej praxe Európskeho súdu pre ľudské práva nevyplýva právo na začatie a vedenie trestného stíhania proti tretej osobe alebo právo na jej odsúdenie v trestnom konaní (porov. Helmers proti Švédsku z 29. 10. 1991, bod 29, sťažnosť č. 11826/85, Kusmierek proti Poľsku z 21. 9. 2004, bod 48, sťažnosť č. 10675/02, Dziedzic proti Poľsku z 25. 11. 2003, bod 6, sťažnosť č. 50428/99).

28. Taktiež len doplnkovo a v súvislosti so sťažovateľom uplatneným právom na účinné vyšetrowanie, ktoré je súčasťou garancií vyplývajúcich z práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ústavný súd pripomína (odhliadnuc od skutočnosti, že sťažovateľ je len oznamovateľom, a nie aj zároveň poškodeným oznamovaným trestným činom), že pozitívny záväzok štátu viesť účinné vyšetrowanie sa podľa Európskeho súdu pre ľudské práva vzťahuje len na veľmi závažné zásahy do samotnej podstaty týchto práv (X a Y proti Holandsku č. 8978/80 z 26. 3. 1985, Söderman proti Švédsku č. 5786/08 z 12. 11. 2013). Takými sú predovšetkým vážne zásahy do fyzickej či psychickej integrity, ako sú napríklad prípady domáceho násillia (rozhodnutie vo veci M. T. a S. T. proti Slovensku č. 59968/07 z 29. 5. 2012, body 58 a 64), sexuálneho násillia (pohlavné zneužívanie či znásillnenie ako už spomenutý rozsudok vo veci X a Y proti Holandsku č. 8978/80 z 26. 3. 1985, bod 27) či fyzického násillia proti skupinám vyžadujúcim špeciálnu ochranu, ako sú napr. deti (Remetin proti Chorvátsku č. 29525/10 z 11. 12. 2012, bod 91; III. ÚS 337/2021). Teda právo na účinné vyšetrowanie nenáleží poškodenému v trestnom konaní o akomkoľvek trestnom čine, ale len o tých najzávažnejších, ktoré sú svojimi dopadmi zrovnateľné so zásahom do práva na život (nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. III. ÚS 2012/18 z 3. septembra 2019, bod 34; nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. III. ÚS 1412/20 zo 6. októbra 2020, bod 26; resp. nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. II. ÚS 3436/14 z 19. januára 2016, bod 23, rovnako tak aj uznesenie ústavného súdu č. k. IV. ÚS 128/2025-31 z 25. marca 2025). Sťažovateľom oznamovaná trestná činnosť do tejto kategórie trestných činov nespadá.

29. Keďže ústavná sťažnosť sťažovateľa bola odmietnutá ako celok už pri jej predbežnom prerokovaní, rozhodovanie o jeho ďalších návrhoch v uvedenej veci stratilo opodstatnenie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. júna 2025

Ladislav Duditš
predseda senátu